

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 14.7.2004
KOM(2004) 499 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN
TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET**

**Fullbordandet av en hållbar modell för Europas jordbruk genom den reformerade
gemensamma jordbrukspolitiken – reformen av sockersektorn**

MEDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

Fullbordandet av en hållbar modell för Europas jordbruk genom den reformerade gemensamma jordbrukspolitiken – reformen av sockersektorn

1. INLEDNING OCH SAMMANFATTNING

Det nuvarande systemet för sockersektorn kritiserats ofta hårt för brist på konkurrens, snedvridning av marknaden, höga priser för konsumenter och användare och dess inverkan på världsmarknaden, som framför allt drabbar utvecklingsländer. Sockersektorn har ändå, trots kraven på en reformering, på det stora hela förblivit oförändrad under fyra decennier.

Det goda resultatet av den nya inriktningen av den gemensamma jordbrukspolitiken, som innebär att man går ifrån pris- och produktionsstöd och börjar tillämpa en mer omfattande politik för inkomststöd till lantbrukarna genom ett samlat gårdsstöd, har gjort behovet av en sockerreform mer akut.

Om EU:s politik inom sockersektorn kvarstår oförändrad kommer den på ett onormalt sätt att avvika från de grundläggande principerna i den nya gemensamma jordbrukspolitiken, dvs. marknadsorientering, frikopplat inkomststöd till jordbruket, och en bättre balans mellan de två pelarna i den gemensamma jordbrukspolitiken genom en förstärkt landsbygdsutveckling.

Den offentliga diskussion som följde på offentliggörandet av kommissionens meddelande från september 2003¹ – som åtföljde den utvidgade konsekvensbedömningen av sockersektorn² – om alternativen för en reform av EU:s ordning för sockermarknaden, har bekräftat att det finns ett akut behov av betydande reformer inom sektorn och att sådana reformer kommer att visa sig vara mycket komplexa.

Å ena sidan har denna debatt visat att den nuvarande situationen inte längre är hållbar, trots att det har hävdats att det faktum att EU:s sockerpolitik är så etablerad är ett bevis på att den fungerar väl. Klyftan mellan EU:s interna pris och världsmarknadspriset har vuxit, medan EU har gjort nya internationella åtaganden. I det läget hotar EU:s strukturella överskott att öka, medan det nuvarande kvotssystemets bristande flexibilitet berövar sektorn alla incitament till förändring.

Å andra sidan är de positiva förväntningarna på reformerna ibland alltför simplistiska. Den nödvändiga omstruktureringen av sektorn kommer exempelvis inte att påverka alla sockerproducerande regioner i EU på samma sätt. Det faktum att utvecklingen på EU:s sockermarknad, med eller utan reformer, kommer att kunna gynna vissa utvecklingsländer men missgynna andra, gör att man måste fundera allvarligt på hur denna fråga skall lösas.

¹ KOM(2003) 554 slutlig.

² SEK(2003) 1022.

Kommissionen har tagit hänsyn till tre viktiga aspekter när den utvecklade detta förslag:

1. Visserligen utgör förslaget ett nödvändigt steg i sockerreformen, men erfarenheten från GJP-reformer inom andra sektorer visar att den måste vara välavvägd.
2. EU-producenter och handelsparter behöver realistiska perspektiv för sin långsiktiga framtid.
3. Möjligheterna till ytterligare reformer bör ses över på medellång sikt, när olika faktorer som i dag är oklara har blivit tydligare och mer konkreta.

Mot denna bakgrund är det uppenbart att reformen bör ha samma mål som gällt för den nyligen genomförda allmänna GJP-reformen. Det krävs ett hållbart långsiktigt strategiperspektiv. Detta bör i sin tur grundas på ökad konkurrenskraft, större marknadsinriktning och en hållbar marknadsbalans som är förenlig med EU:s åtaganden i fråga om tredje land och internationella handelsregler. Målen måste kunna uppnås samtidigt som man ser till att ta tillräcklig hänsyn till producenternas inkomster, konsumenternas intressen och bearbetningsindustrins läge, till exempel behovet av en övergångsperiod för att ge tillfälle till de nödvändiga anpassningarna. Dessa mål skall uppnås genom en reform som grundas på en kombination av kraftiga prissänkningar, avskaffande av interventioner, minskade kvoter och överförbarhet av kvoter.

Konkret uttryckt föreslår kommissionen följande:

- En betydande minskning, i två steg, av det institutionella stödpriset för EU-socker, med avskaffande av interventionsstöd och införande av referenspris. Referenspriset skall användas för att fastställa sockerbetsproducenternas minimipris, tröskelvärdet för privatlagring, gränsskyddsnivån och garantipriset under den förmånliga importordningen. En prisrapporteringsmekanism måste så snart som möjligt införas för EU-marknaden.
- Införande av delvis kompensation för producenter i form av ett direkt, frikopplat stöd inom ramen för GJP-budgeten, med samma historiska referensperiod som för 2003 års GJP-reform (2000-2002). Denna betalning kommer att integreras i det samlade gårdsstödet.
- Förenkling av det nuvarande kvotsystemet genom att A- och B-kvoter slås ihop till en kvot och den resulterande kvotnivån minskas så att en hållbar balans uppnås på EU:s sockermarknad. C-kvoterna för socker kommer att förbli oförändrade.
- Omstrukturering av EU:s sockersektor genom att man gör kvoterna överförbara mellan medlemsstaterna och inför ett omvandlingsprogram för sockerbruk, i syfte att underlätta de nödvändiga anpassningarna och lindra deras följder.
- Ändring av importordningen för Västra Balkanområdet, i syfte att ge EU:s partners entydiga ramar som förbereder deras sektor inför de nödvändiga anpassningarna till en realistisk och ekonomiskt hållbar miljö samtidigt som gällande handelskoncessioner respekteras.

Förslaget kommer dessutom att utgöra grunden för en strukturerad dialog med EU:s partners i utvecklingsländerna inom sockersektorn, som syftar till att undersöka hur EU bäst kan bidra till de nödvändiga och ofrånkomliga förändringarna av sockerproduktionen i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet (AVS-länderna) samt Indien.

Slutligen är det klart att även om kommissionen har engagerat sig för den allmänna riktning den nuvarande reformen tar och vissa åtaganden, som initiativet "Allt utom vapen" är fasta, så kan detta förslag ändå inte i varje detalj ta fullständig hänsyn till alla tänkbara framtida utvecklingar som sektorn skulle kunna beröras av. Resultaten av Doharundan, prövningen av vissa aspekter av den nuvarande sockerordningen inför en panel i Världshandelsorganisationen (WTO), etanolframställningens framtid och utsikterna för världsmarknadsprisets utveckling tyder på att EU:s sockermarknad bör ses över när man vet mer om dessa osäkerhetsfaktorer. Därför har kommissionen för avsikt att se över den föreslagna reformens pris- och kvotnivåer under 2008.

2. FÖRESLAGEN REFORM AV EU:S SOCKERORDNING

Resultaten av kommissionens utvidgade konsekvensbedömning tyder på att EU:s sockersektor i dess nuvarande skick inte har någon hållbar framtid. Det är särskilt bibehållandet av de nuvarande höga EU-priserna som dramatiskt kommer att öka sockerimporterna på bekostnad av inhemsk produktion. Den nuvarande ordningen skulle relativt sett leda till en mer omfattande minskning av den kvotbelagda sockerproduktionen i EU:s mest konkurrenskraftiga sockerproducerande regioner, som relativt sett har högre nivåer av B-socker, än i de mindre konkurrenskraftiga regionerna med mindre B-kvoter.

Detta skulle leda till en stegvis erodering av EU:s sockersektor och öka motsättningarna mellan denna och GJP-reformens nya riktning ännu mer, i ett ögonblick när de reformerade sektorerna börjar öka sin konkurrenskraft och bli mer marknadsorienterade.

2.1. EU:s sockersektor i ett tydligt perspektiv

Det är nu dags att integrera den gemensamma organisationen av marknaden för socker i processen för reform av den gemensamma jordbrukspolitikerna genom följande åtgärder:

- EU:s sockersektor bör integreras i det hållbara och långsiktiga strategiska perspektiv som utvecklats för jordbruket med beaktande av sektorns budget, det tak som satts för rubrik 1a i den nuvarande preliminära budgeten, ramarna för jordbruksutgifterna, samt bestämmelser om modulering och budgetdisciplin.
- EU:s sockersektors konkurrenskraft bör stärkas genom en betydande minskning av de institutionella stödpriserna och en förenkling av dagens kvotregler, för att skapa en ekonomiskt hållbar grund för EU:s sockerproduktion.
- Inkomststöd för producenter bör prioriteras genom att en del av det nuvarande stödet till EU:s sockersektor överförs till det samlade gårdstödet.

- Dessa stöd, liksom alla direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken, skall omfattas av EU:s normer för miljö och livsmedelssäkerhet, genom tvärvillkor och regler om goda jordbruks- och miljöförhållanden, samt bestämmelser om modulering.

2.2. Främjande av en mer marknadsorienterad, hållbar sockersektor i EU

2.2.1. Pris

Intervention

Under den nuvarande gemensamma organisationen av marknaden har interventionsstöd så gott som aldrig använts som aktivt styrmedel. Det är därför lämpligt att överge den offentliga interventionsmekanismen, på samma sätt som gjorts i andra sektorer sedan 1999. Sålunda föreslås det att interventionsmekanismen och interventionspriset för socker avskaffas.

Referenspris

Interventionspriset ersätts med ett referenspris för socker. Eftersom EU:s interventionspris i många år har saknat anknytning till tendenserna på världsmarknaden och i sitt nuvarande läge på 632 euro/ton ligger på mer än tre gånger det rådande världsmarknadspriset för socker, kommer ett referenspris att fastställas på en nivå som motsvarar en tredjedel av det nuvarande interventionspriset. Detta skall fasas in i två steg under tre års tid, med början under budgetåret 2005/2006.

Referenspriset skall användas för att fastställa sockerbetsproducenternas minimipris, tröskelvärdet för privat lagring, nivån för gränsskydd och slutligen garantipriset under den förmånliga importordningen.

Minimipris för sockerbetor

I dag beräknas det genomsnittliga, viktade marknadspriset för socker, dvs. det pris till vilket EU-sockerbruken säljer sitt socker, till 655 euro/ton, vilket är något högre än det nuvarande interventionspriset på 632 euro/ton. Detta förslag skulle innebära att marknadspriset på socker faller till nivån på det nya institutionella priset, dvs. 421 euro/ton. Det motsvarar en effektiv prisminskning på 36 %. I syfte att bibehålla jämvikten för prisminskningarna mellan jordbruks-, sockerbruks- och raffinaderinivå har minimipriset för sockerbetor, som betalas till jordbrukare för deras sockerbetor, fastställts utifrån en liknande procentuell minskning av det faktiska priset för både socker och sockerbetor. Schemat för prisminskningarna anges i tabell 1.

Tabell 1 – Föreslagna institutionella priser inom EU:s sockersektor

	Referens-period	2005/06	2006/07	2007/08
Institutionellt sockerpris (euro/ton)	632	506	506	421
Kumulativ minskning av det institutionella priset	0,0%	-20,0%	-20,0%	-33,0%
Minimipris för sockerbetor (euro/ton)	43,6	32,8	32,8	27,4
Kumulativ minskning av minimipriset för sockerbetor	0,0%	-25,0%	-25,0%	-37,0%

Prisrapportering

Kommissionen kommer att lägga fram förslag till en prisrapporteringsmekanism för socker som kommissionen skall införa i så god tid att den kan tillämpas från och med budgetåret 2005/2006.

2.2.2. Kvotssystem

Kvotminskningar

Genom de nuvarande kvotreglerna har EU:s sockermarknad kunnat bibehålla en marknadssituation där produktionen inom EU systematiskt överskrider den inhemska förbrukningen. För socker som produceras under A och B kvoterna betalas samma institutionella pris, men B-kvotsocker omfattas av mycket högre avgifter eftersom det motsvarar samma volym avsedd för export med exportbidrag. Allt socker som produceras utöver A- och B-kvoterna är s.k. C-socker, som måste säljas på världsmarknaden utan bidrag. Inom ramen för 2003 års reform och det eftertryck som då lades på marknadsorientering är kraftigt subventionerade exporter inte längre ekonomiskt hållbara.

Därför föreslås det att från 2005/2006 anpassa produktionskvoten till den inhemska förbrukningen och därvid ta hänsyn till de nya reglernas inverkan på kemi- och läkemedelsindustrins användning av kvotbelagt socker genom att till en början minska den nuvarande sockerkvoten på 17,4 miljoner ton med 1,3 miljoner ton och senare, från och med 2006/2007, fortsätta att minska kvoten linjärt med 0,5 miljoner ton per år tills den sammanlagda minskningen av produktionskvoten uppgår till 2,8 miljoner ton år 2008/2009.

Mängd (miljoner ton)		Basår	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Konsumtion	C	16,3	16,1	16,1	16,1	16,1
Kvot	Q	17,4	16,1	15,6	15,1	14,6
EU-produktion under kvoten	P	17,3	16,0	15,5	15,0	14,5

Kvotförenkling

För att förenkla kvotreglerna skall A- och B-kvoterna slås ihop till en enda kvot. C-kvoterna för socker kommer att förbli oförändrade.

Isoglukos

På grund av kopplingarna mellan isoglukos- och sockermarknaden kommer de föreslagna prisminskningarna också att påverka inkomsterna inom EU:s isoglukossektor. Därför måste isoglukossektorn kunna dra nytta av stordriftsfördelar för att behålla sin ekonomiska lönsamhet på längre sikt. Mot bakgrund härav föreslås en stegvis, proportionerlig minskning av isoglukoskvoterna med 100 000 ton/år under tre års tid från och med 2005/2006.

2.2.3. *Instrument för marknadsbalans*

Avskaffande av nedklassningsmekanismen

Med tanke på det allmänna målet att öka konkurrenskraften och marknadsinriktningen skulle den nuvarande nedklassningsmekanismen inte längre vara ett adekvat sätt att intervensera i marknadsbalansen. Mekanismen för nedklassning av kvoterat socker till kvot C leder till kraftigare minskningar i kvot B än i kvot A, och belastar därför de mer konkurrenskraftiga sockerproducerande medlemsstaterna (som producerar den största delen av B-kvoten) mest. Om man dessutom kan räkna med ökad import förstärks denna effekt, vilket skulle leda till att EU:s sockersektor försvagas om ingenting ändras i dagens scenarium. Därför föreslås att denna mekanism avskaffas.

Privat lagring

Ett system för privat lagring, genomfört med ett anbudsförfarande som inleds av kommissionen när marknadspriset faller under referenspriset, skulle göra det möjligt att avlägsna socker från marknaden.

Överföringsmekanism

Utöver den privata lagringsmekanismen kommer kommissionen fortfarande att kunna åtgärda obalanser på marknaden genom att överföra överskottsmängder till nästa budgetår, och räkna av dem mot sockerproducentens kvot. Kommissionen föreslår att man i ett sådant läge drar av den överförda mängden genom proportionella, övergripande kvotminskningar.

2.2.4. *Särskilda åtgärder för kemi- och läkemedelsindustrin*

Det föreslås att den nuvarande lösningen att undanta socker som används för produktion av alkohol (inbegripet rom och bio-etanol) samt jäst från produktionskvoterna bibehålls och utvidgas till de sockermängder som används i kemi- och läkemedelsindustrin för slutprodukter med hög sockerhalt. Eftersom den föreslagna lösningen ger dessa industrier möjlighet att köpa socker till ett konkurrenskraftigt pris (nära världsmarknadspriset) behövs inte längre ersättningarna för socker i kemi- och läkemedelsindustrin. Produktionsersättningarna kan därför avskaffas från och med 2005/2006.

2.2.5. *Omstrukturering*

Överföring av kvoter

Mot bakgrund av de föreslagna prisminskningarna tyder analyserna på att sockerproduktionen kommer att fortsätta i de regioner där marknadspriset för socker ligger högre än de sammanlagda kostnaderna för odling och bearbetning av sockerbetor, men att investeringsstrategierna kan ändras något. Däremot kommer sockerbruk i regioner med låg konkurrenskraft att på längre sikt drabbas av förluster. I dag är kvotöverföring begränsad och kan endast äga rum inom en och samma medlemsstat, vilket gör det svårare att flytta sockerproduktionen från de mindre konkurrenskraftiga sockerproducerande medlemsstaterna till de mer konkurrenskraftiga.

Det föreslås därför att reglerna för fördelning av sockerkvoter ändras så att kvoterna kan överföras mellan medlemsstater. Vid en sådan överföring skulle den som säljer sin kvot förbli ansvarig för bruksanläggningens miljösituation och för omplaceringen av arbetskraften.

Omvandlingsschema

För sockerbruk som inte längre är ekonomiskt lönsamma efter prissänkningarna, och vars kvoter inte övertas av andra företag, föreslås ett säkerhetssystem som skall bidra till att täcka kostnaderna för att återställa bruksanläggningens miljö och omplacera arbetskraften.

Detta system skall fungera på medlemsstatsnivå. Det skall börja under 2005/2006 och pågå i fem år, med engångsbetalningar. EU kommer att samfinansiera systemet med upp till 50 % (75 % i mål 1-områden), med ett enhetspris på 250 euro per ton socker som bearbetas under stödmottagarens kvot. I sådana fall annulleras kvoterna för de nedlagda bruken. Den budget som behövs för att genomföra ett nationellt program inom ramen för detta system skall beräknas årligen med utgångspunkt från medlemsstaternas ansökningar.

2.2.6. Direkt inkomststöd för sockerbetsproducenter

De föreslagna prisnedskärningarna kommer att medföra allvarliga inkomstbortfall för sockerbetsproducenterna. För att åtminstone delvis lindra denna förlust föreslås det att införa ett system för direktbetalningar inom sektorn, genom att överföra delar av sockerutgifterna i Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till finansieringen av det samlade gårdsstödet. Årsbetalningarna kommer att införas i två steg, varav det första skall betalas ut under 2005/2006 och 2006/2007, och det andra från och med 2007/2008. Betalningarna kommer endast att komma sockerbetsproducerande jordbrukare tillgodo om de producerat i kvotsystemet under referensperioden. De kommer inte att påverkas av eventuella andra, senare kvotöverföringar.

Inkomstförlusterna beräknades med hänsyn tagen till förändringen av det viktade minimipriset för sockerbetor i varje medlemsstat, vilket speglar de olika kombinationerna av socker i kvot A och kvot B. I tabell 2 anges de nationella anslagen för direkta betalningar, som uppgår till 60 % av de beräknade inkomstförlusterna, för varje medlemsstat. När ersättningen beräknas behandlas jordbrukarna i alla medlemsstater lika.

Tabell 2 – Anslag för direkt inkomststöd för jordbrukare (miljoner euro)

Betalningsetapper	B	DK	D	EL	E	F (kontinenten)	IRL	I
2005/06 och 2006/07	41	19	154	18	60	150	11	80
från och med 2007/08	62	30	241	26	86	234	16	119

	NL	A	P (kontinenten)	FIN	S	UK	F* (utom-europeiska)	P* Azorerna
2005/06 och 2006/07	41	19	4	8	21	64	27	1
från och med 2007/08	63	29	6	12	30	93	39	1

	CZ	HU	LV	LT	PL	SK	SI	EU-25
2005/06 och 2006/07	28	25	4	7	99	12	3	895
från och med 2007/08	39	36	6	9	142	17	4	1 340

* inbegriper belopp för dagens avsättningsstöd.

Medlemsstaterna skall integrera de direkta betalningarna i det samlade gårdsstödet, och kan antingen göra detta utgående från den sockerbetsareal som motsvarar sockerbetsproduktionen under den berörda kvoten under den historiska referensperioden, eller utgående från den totala sockerbetsarealen under samma period. Liksom för 2003 års GJP-reform kan medlemsstaterna även vara flexibla när de fastställer balansen mellan enskilda betalningar och regionala eller nationella genomsnitt, i de fall där gårdsstöden har regionaliserats.

Dessutom kommer de yttersta randområdena att få särbehandling, på grund av de särskilda problem de har i sitt jordbruk och sin sockerindustri, men också med tanke på deras logistiska nackdelar på EU:s marknad. De kommer också att kunna undanta direkta betalningar från det samlade gårdsstödet, liksom i andra reformerade sektorer³.

2.3. EU:s internationella åtaganden

De internationella åtagandena inom ramen för EU:s sockerordning ger upphov till en rad komplicerade frågor, eftersom alla eventuella reformer av EU:s marknadsordning för socker skapar både vinnare och förlorare i utvecklingsländerna. Sådana frågor får inte förenklas eller förhastas, utan förutsätter en öppen och strukturerad dialog med EU:s partners, som behandlar alla relevanta aspekter.

Detta förslag förtydligar några av de viktigaste aspekterna av en sådan dialog, till exempel det interna EU-prisstödet och EU:s kvotnivå. Andra aspekter, som resultaten av Doharundan och WTO-panelen, kommer först att klarna under dialogens lopp, men det är ändå viktigt att redan nu ta upp de omedelbara frågor som uppkommer genom EU:s internationella sockeråtaganden.

³ Inom ramen för denna reform kommer medel som särskilt avsatts för de yttersta randområdena att bibehållas.

Redan i dag påverkas världsmarknadspriset för socker främst av överskott, där produktionsökningar och Brasiliens export ensam står för den största delen av världsmarknadsprisets sänkning på senare tid. Detta medför också en belastning för många andra utvecklingsländers konkurrensposition. Initiativet "Allt utom vapen" ger konkreta utsikter för betydande sockerexporter från några av de fattigaste utvecklingsländerna till EU, men det har också lett till oro för att förmånsavtalen med AVS-länderna och Indien skulle kunna urholkas.

Slutligen leder den kraftiga ökningen av EU:s import från Västra Balkanområdet, som fortfarande är nettoimportör av socker, till att man måste ifrågasätta dessa handelsflödens ekonomiska hållbarhet, särskilt med tanke på huruvida de är av fördel för den lokala ekonomin, i ljuset av den föreslagna reformen av EU:s marknadsordning för socker.

Kommissionen anser att när det gäller EU:s internationella åtaganden bör genomförandet av initiativet "Allt utom vapen", och dess förväntade effekter, vara en fast punkt i alla förhandlingar med EU:s partners i AVS-länderna och Indien.

Därför utgår kommissionen från att bestämmelserna i det nuvarande sockerprotokollet med AVS-länderna och avtalet med Indien, där det fastställs att EU årligen till ett fast pris skall köpa en överenskommen mängd på 1,3 miljoner ton vitsockerekvivalenter, kommer att kvarstå. Till följd av förändringarna i detta förslag kommer detta åtagande att behöva uppfyllas till ett lägre garantipris för vitsocker, motsvarande EU:s referenspris. Med den prisnivån kommer råsockerpriset att ligga på 329 euro/ton, vilket innebär att raffineringsstödet inte längre kommer att behövas. Det kommer därför att avskaffas.

Inom ramen för den debatt som kommissionen inlett genom sin grönbok om ursprungsregler som medför förmåner kommer kommissionen att överväga att lägga fram ett förslag om genomförandet av ursprungsregler inom sockerhandeln, i synnerhet för att förebygga missbruk av sådana regler.

För att undvika snedvridning av konkurrensen med de minst utvecklade länderna som kan dra nytta av initiativet "Allt utom vapen", kommer det socker som importeras inom ramen för initiativet även framöver att obligatoriskt köpas upp av EU-företagen till ett pris som minst motsvarar det garanterade priset för AVS-ländernas och Indiens socker.

Slutligen föreslår kommissionen att i syfte att upprätthålla de fördelar som Västra Balkanområdet har av EU:s sockerimportordning och samtidigt skapa hållbara ramar för dessa länders sockersektor som är förenliga med deras långsiktiga orientering mot EU, införa tullkvoter på en nivå som skyddar deras nuvarande exportnivåer till EU och deras utsikter för en ekonomiskt hållbar jämvikt mellan produktion och förbrukning.

Genomförandet av kommissionens förslag skulle med säkerhet kräva anpassningar av AVS-ländernas och Indiens sockersektor. Kommissionen kommer att inleda en dialog med de länder som omfattas av sockerprotokollet (och Indien), utgående från en handlingsplan som skall läggas fram före slutet av 2004, för att utarbeta lämpliga kompletterande åtgärder. Det skulle röra sig om både handels- och utvecklingsåtgärder. När det gäller handelsåtgärder föreskrivs det i Cotonouavtalet att sockerprotokollet skall ses över i samband med förhandlingarna mellan EU och AVS-

länderna om ekonomiska partnerskapsavtal (artikel 36.4). Sockerprotokollet bör integreras i de ekonomiska partnerskapsavtalen på ett sätt som inte påverkar EU:s åtaganden gentemot de minst utvecklade länderna om att ge dem fullständigt marknadstillträde för socker från och med 2009, och så att WTO-reglerna respekteras. När det gäller utvecklingsstöd kommer kommissionen att föreslå införandet av särskilda åtgärder för att hjälpa de länder som omfattas av sockerprotokollet samt Indien att anpassa sig till de nya marknadsvillkoren. Sådana program bör inriktas på att öka sockersektorns konkurrenskraft där den är ekonomiskt lönsam, och att främja diversifiering där inga hållbara konkurrenskraftsförbättringar för sockersektorn kan göras⁴.

Mot bakgrund av dessa prisgarantier och förmånsavtal för AVS-länderna och Indien, och obegränsade, tullfria tillträdesavtal från och med 2009/2010 för länderna som omfattas av initiativet "Allt utom vapen", kommer instrumentet för beräknade maximibehov så småningom att bli överflödigt.

Däremot kommer det, på samma sätt som i dag för AVS-länderna och Indien, att vara nödvändigt att fortsätta att övervaka sockerimport och dess respektive ursprungsland.

3. EFFEKTERNA AV DEN FÖRESLAGNA REFORMEN

3.1. Budgetkonsekvenser

Årskostnaderna för den föreslagna reformen ligger kvar inom de utgiftsscenarier som upprättades av kommissionen vid tidpunkten för förslagen till reform av den gemensamma jordbrukspolitiken i januari 2003, då man gjorde utgiftsprognoser för den gemensamma jordbrukspolitiken fram till 2013. Om de nya åtgärderna som föreslås för denna sektor genomförs, för vilka den största kostnaden utgörs av det direkta frikopplade stödet till producenterna kommer kostnaderna för GJP att uppvägas av besparingarna till följd av den kraftiga minskningen av utgifter för exportbidrag och avskaffandet av produktionsbidragen för kemi- och läkemedelsindustrin samt raffineringstödet.

När de föreslagna åtgärderna för sektorn har genomförts fullt ut kommer anslagen för direkt inkomststöd att medföra årliga kostnader på 1 340 miljoner euro, medan utgifterna för exportbidrag socker och exportbidrag för socker i exporterade bearbetade produkter beräknas uppgå till 100 miljoner euro vardera. Denna siffra skulle emellertid vara lägre om omvandlingssystemet leder till att stora andelar av kvoterna annulleras och exportmängden minskas med motsvarande mängder. Kostnaderna för privatlagringssystemet torde vara begränsade och endast uppkomma om marknadspriset hotar att sjunka långt under referenspriset.

När det gäller egna medel tillfaller 75 % av de belopp som inkommer till följd av produktionsavgiftssystemet budgeten som inkomster (360 miljoner euro för budgeten 2004). I framtiden kommer denna inkomst att minska drastiskt och helt försvinna som en automatisk följd av att sockerkvotproduktionen anpassas till EU:s förbrukning.

⁴ Sådana åtgärder skall finansieras genom att flexibilitetsinstrumentet mobiliseras fram till slutet av 2006, och sedan genom tematiska anslag inom ramen för instrumentet för utvecklingssamarbete och ekonomiskt samarbete så som det föreslagits för nästa budgetperiod 2007-2013.

3.2. Ekonomisk verkan

Trots kraftiga interna prissänkningar som kommer konsumenterna till godo förväntas en marginell anpassning till konsumtionen av kvotbelagt socker till följd av de nya bestämmelserna för sockeranvändning i kemi- och läkemedelsindustrin.

Genom att EU:s sockerproduktion blir konkurrenskraftigare förväntas en importökning på endast 0,5 miljoner ton socker från förmånspartners, dvs. från 1,9 till 2,4 miljoner ton. Med antagande om en stabilisering av importordningen för Västra Balkanområdet skulle den viktigaste faktorn i den ökande importnivån vara effekterna av tullfriheten för de allra minst utvecklade länder som omfattas av "Allt utom vapen"-initiativet.

Det förväntas att den sammanlagda effekten av förslaget om minskning av stödpriser och kvoter skulle vara en betydande minskning av EU:s produktionsnivå inom ramen för kvoterna, från 17,3 ton till 14,5 ton per år. Under dessa omständigheter kan det förväntas att sockerbetsodling kommer att överges i vissa av EU:s produktionsregioner.

Dessutom kommer den betydande minskningen av EU:s sammanlagda produktion att innebära att EU:s subventionerade sockerexport kommer att minska med cirka 2,0 miljoner ton.

4. TIDTABELL OCH ÖVERSYN AV DE FÖRESLAGNA ÅTGÄRDERNA

I detta meddelande föreslår kommissionen viktiga förändringar av många av de instrument som tillämpas inom ramen för EU:s nuvarande sockerordning.

Kommissionen anser att med tanke på det stora behovet av ramar för en ny sockerordning, nödvändigheten att skapa förutsättningar för långsiktiga investeringar i EU:s sockersektor, och de handelseffekter som redan beslutats, bör de förslag som skisseras ovan tillämpas omgående, från och med budgetåret 2005/2006, och under en treårsperiod.

Med tanke på att resultaten av den pågående WTO-rundan och de faktiska effekterna av initiativet "Allt utom vapen" ännu inte kan förutses föreslår kommissionen emellertid att se över den föreslagna reformens pris- och kvotnivåer under 2008.